

SZENTES ÉS VIDÉKE

A Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület Hivatalos Közlönye.

Megjelen **vasárnap** és **csütörtökön**.
Előfizetési ár:
Május 20-ig 2 korona 50 fillér. Felévrre 3 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-tér, Haris-ház,
hová a kéziratok címezendők.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
mérésékelt áron számít fel.

Munkahiány.

Lapunk mult vasárnapi vezető cikkében vázoltuk a megyénkbeli munkások nyomasztó helyzetét, mely annál inkább kell, hogy gondolkodóba ejtsen minden komolyabb embert, merthogy köztudomású, hogy ezt a helyzetet nem valami válságos gazdasági esztendő idézték elő, hanem az a körülmény, hogy a vállalkozási kedv megcsappant, nagyobb vasútépítési vagy folyam-szabályozási, ármentesítő földmunka ma már nem igen kerül, mezőgazdaságunk pedig nem igen fejlett, nem eléggé sokoldalú arra, hogy a munkások megszorodott tömegének az év minden szakában foglalkozást legyen képes nyújtani.

Senki nem tagadhatja, hogy ez így van. Mindenki tudja, hogy nálunk a mezőgazdaság csak az év bizonyos szakaszaiban ad a munkásnak foglalkozást, még pedig az év nagyon rövid időszakában és hogy — például — Szentest határa ekkor sem volna egymagában képes az itteni munkástömeget a maga egészében foglalkoztatni. Csakhogy viszont az is bizonyos,

hogy a mi munkásaink egy jelentékeny része meglehetősen elszokott a mezei munkától és mással, mint földmunkával, kubikolással foglalkozni egyáltalán nem szeret; kubikumunka pedig ma már sokkal kevesebb van, semhogy az ezzel foglalkozó valamennyi vidék munkás tömegeinek megfelelő keresetforrásul szolgálhatna és ami van, azt se fizetik ma már olyan jól, mint fizették csak egy évtizeddel ezelőtt is, mert hát — a verseny, mint mindenben, ebben is letörte az árakat, — holott a vármegyénkbeli földmunkások legnagyobb része még ma is a boldog időkről ábrándozik és képes kiállani a munkából, ha az olyan napkeresetet nem biztosít neki, amilyenben ezelőtt daskálkodhatott.

Mind ezek a körülmények együttvéve eredményezik a munkahiányt és az ettől elválaszthatatlan munkásnyomort, amelyen segíteni — legalább pillanatnyilag — tényleg csak úgy lehetne, ha a körös-tisza-marosi ármentesítő társulat mielőbb megkezdhetné a védőgátjai tervbe vett rekonstrukcióját, ami a védővonal hosszában két és fél millió korona keresethez juttatná

az ezen vidékbeli munkásokat; továbbá, ha úgy Csongrádvármegye, mint Szentest sietnének lehetővé tenni az orosháza-csongrádi vasútvonal kiépítésének mielőbb való megkezdését, ami szintén hozzájuttatna a népet vagy 500000 koronányi keresethez.

Ma mind nyomasztóbbá válik a helyzet, — ez bizonyos. Ott vagyunk, hogy ma már csaknem nap-napra keresik fel az alispánt is a munkások, nem könyörödományt, nem segélyt, hanem keresetforrás nyitását kérve és csudálatos ellentétben van ezzel a magunk által tapasztalt ténynyel az a másik tény, melyről teljesen szavahihető, a munkások iránt való jóindulatukról általános ismert gádzaktól nyert információ alapján szintén tudomásunk van, hogy a szentesi piacon, ahol állandóan kintáll néhány száz dologtalan munkás, a gazdaságban előforduló munkákra ma is, amikor munkásnyomorról és munkahiányról hangzik a panasz, csak úgy és akkor kap a gazda munkást, ha teljesíti a túlhajtott bérköveteléseket is; — ellenben ha az így megkívánt bért meg nem kapja, a munkásunk inkább kész a napot, — a piacon ödöngve,

TÁRCA.

Az örök sors.

Rá gondolkok a föld népére
És gondolatom oly sivár.
A fellazadt rabszolganépség
Hány láncot zúzott össze már!

Ó, háúyszor folyt a zsarnok vére,
Mennyi palota romba dőlt!
Feldöntött trónus hullásától
Hányszor rengett meg már a föld.

De mind hiába, mind hiába!
Az egyik ment, a másik jött,
Alig szállt fel a véres hajnal,
Sötét lett a világ fölött.

Igy megy ez sok, sok ezred óta,
Igy lesz sok ezredig után.
Hol vagy hát, isteni szabadság?
De nem is létezel talán.

Tán egy örült talált ki téged,
Vagy egy koldus, vagy egy család.
Ó, búvós, bájos szép szabadság,
Te nem e földre vagy való!

Éjszakai kép.

A Maroson megjelentek a sószállító tutajok s a parti emberek hosszan és nehezen lélegzettek fel:

— Itt a tavasz!

Még jócskán tartott az olvadás s a kései hó fehér foltokkal tarkázta a tavaszi szelektől elzárt völgyek övét. A Maros áradásban volt és piszkos, szürke hullámai kivetődve a partokra, tajtékos tarajukkal haragosan túrták a szántóföldek kifagyott rögét. De azért a sószállító tutajosok nekivágtak a bizonytalan árnak. Enyedtől Szegedig rakodó partot, épen közepén fognak jarni a tavasznak.

Az éjszaka rafeküdt a Maros völgyére. Lupuj mester, a tutajosok főfelügyelője ott gubbasztott az első tutajon és belebámult a vak homályba. Végig a rekettyés part hosszában kikötve pihentek a tutajok; kormányos és evezők mélyen aludtak.

Lupuj mester eltűnődve nézett a part irányába. Fojtó csend feküdt meg a tájat s messze, bent a part fölött sötét, hosszú jege-

nyék virrasztottak a némaságon. Hűvös volt az idő.

Lupuj mester beburkolózott meleg condrájába és mégis fozott.

A víz mentén szél fujt, de nem az az egyenletes, erős szél, amely pirosra csipi az arcot és még fel is melegít, hanem apró szélköltyők, amelyek hancúroznak, futkároznak, bolondos jókedvvel bujdosít játszanak és nincs rá mód, hogy meg lehessen menekedni tőlük. Beszurannak a nyakra szorított sál ranciai, a czondra ujjain keresztül, bebujnak az ember kalapja alá és addig-addig csiklandozzák az orrat, amíg az ember jókorát' tusszent.

— Kedves egészségére!

Lupuj mester dörögve fordult hátra. Az ördögbe is, kinek van kedve most udvariaskodni?

Senkinek. Csak képzelődés volt. A part mentében végigterülő tutajoson mindenki aludt, csupán a szélköltyők puszogtak sutogtak. Talán ók tréftáltak meg a mogorva, rosszkedvű éjszakázót.

Lupuj mester bosszusan mélyedt magá elé. Tavol a part irányában, az őrt álló hos-

SÁTOR PÁL

ez a név az Alföldön jóízű és eleganciát jelent. 10-1

SZEGED, KÁRÁSZ-UTCZA.

Divatkelme, selyem és mosókelmékben versenyez elsőrangú fővárosi czégekkel.

Izlés, választék és olcsó árak által.

INGYEN küldi szét nagy mintagyűjteményét.

munkátalanságban eltölteni, semmint — bár szerényebb feltételek mellett — a gazdánál napszám munkát vállalni.

Ez a körülmény, melynek igaz voltáról egy-két esetben személyesen is alkalmunk volt meggyőződni, ellentétben látszik ugyan lenni azzal a másik, szintén elvitatathatatlannal tényrel, hogy vármegyénkben ez idő szerint a munkástömegek munkahiányt szenvednek és hogy ennek következtében ajtajukon a nyomor kopogtat; — az ellentét azonban — mint fentebb érintettük — tényleg csak látszólagos, mert az igazság az, hogy az esetben is, ha a munkások — akiket ez idő szerint folyó gazdasági munkára hívnak, beérik is a szerényebb bérfeltételekkel, — a munkában szűkölködő emberek közül akkor is csak olyan kevesen jutnak gazdasági munkához, hogy az a kereset nélkül maradókhoz viszonyítva elenyésző csekély hányodót adja a mi munkásnépünk tömegének.

Cicatricis Lajos dr. alispán, aki igazán meleg szívvel, bensőleg érdeklődik a munkásnép helyzete iránt és aki — mint komoly, előrelátó intézője a vármegye ügyeinek — tisztában van azzal, hogy a munkás kérdéses helyes, közmegegyezést keltő megoldása egyúttal békés megoldását jelenti vármegyénk egy nagyjelentőségű és imminens szociális kérdésének, maga is abban a nézetben van, hogy a mutatkozó bajon sürgősen segíteni, a munkástömegeket lehetőleg mielőbb megfelelő keresethez juttatni — szükséges és valószínűnek tartjuk, hogy ez érdekében már a közel napokban személyesen utazik Budapestre, hogy a földmivvelésügyi miniszternél közbenjárjon. Kérdés csak az, hogy az áldatlan helyzetben, amelybe az országot a fránya nagy politika belesodorta — a kormány mit tehet a munkahiány eny-

hitése érdekében? — Annyit mindenestre megtehet, hogy az ármentesítő társulati gátak rekonstruálásának munkáját siettetni a likvidacionális kérelemhez való hozzájárulásával és a nyomasztó helyzetben — pillanatnyilag — ez is nagyot enyhítene.

Mi a magunk részéről azonban nem általuk magunkat a munkahiány megszüntetésé tekintetében túlvértes reményekkel. Előttünk tisztán áll a helyzet képe úgy a jelen, mint a jövő tekintetében. Jól tudjuk, hogy ha a társulati munka dolgában a legkedvezőbb lesz is a miniszteri döntés, — e munkát akkor sem kezdhetik meg ősznél előbb; jól tudjuk, hogy ma már akármilyen szerény támogassák is — a vármegye és Szentes — az orosháza-csongrádi vasútervet, e terv kivétel a bizonytalan jövőben rejlik valahol, mert hiszen a magyar törvényhozás nem dolgozik s ha majd dolgozni fog, akkor se az lesz a legsürgősebb teendője, hogy a mi vasútunk építési engedélyt megszavazza. Ez a munka tehát — munkásainkra nézve ma csak a jövő zenéje. De jól tudjuk, hogy a miniszter se adhat most munkát a népnek, mert a beruházási törvényjavaslat még nem törvény és a magas politika, amelyről mi nem irunk, egyelőre nem is engedi, hogy abból törvény legyen.

Am, ha mindez a kedvezőtlen körülmény nem hatna is közre a tekintetben, hogy a munkahiány gyors megszüntetését gátolja; ha tényleg mind az itt felsorolt munka nyomban megkezdhető volna is, — meggyőződésünk az, hogy ez is legfőleg csak 2—3 évvel ha kijebb tolná nálunk a munkás-kérdés szociális megoldását. Ekkor elfogyván ez a munka, ismét bekövetkezik a mai helyzet, melyet 20—25 évre orvosolni igazán csak a Duna-

szű jegenyék mögött valami halovány fényesség tűnt a szemébe. Apró világító foltok, amelyek szép sorjában követték egymást. Vajon mik lehetnek? Lupuj mester a gondolat nélküli ember tünységgel tündött el ezen. Lassan-lassan eszmélni kezdett. Nyilván ablakos az, valami nagy épületnek kivilágított ablakosra.

Nem csalódott Amint merőbben vizsgálta a feke jegenyéket, mögöttük lassanként kiváltak egy nagy, tornyos kastély körvonalai.

Gazdag, gondnérküli emberpár lakhatik ott, gondolta Lupuj mester és a gondolatra elégedetlenül is sóhajtott. Lehúzta a fejét a condraja gallérjába és megborzongott, mint a hideglelés.

Csakugyan mintha láza is lett volna. Csak a képek rajzottak fel előtte s az egyik szinte határozott alakot öltött. Amott a sötét jegenyék mögül fehér árnyék vetődött ki az éjhomályból és lassan, imbolyogva jött közelébe. Egyenesen a partnak. Olyba tettszett, mint egy testnélküli fehér szellem, aki tévegeten keres valamit e másvilágbeli földön.

Az éjszakázó megrendült e látománytól. Mi az?

Hirtelen valami sikoltás reszketett végig a parton, elkényszeredett, végtelen sóhaj, mint amikor egy lélek válik ki testéből. Lupuj mester hangos violoccsanást hallott.

Felugrott. Ez már nem álom, nem csa-

lőka képzelődés, ez valóság. Végignézett a tutajokon, de senki sem ébredett. Hanem amott a partszakadéknál mellett hullámot vetett a víz és a habok nyugtalanul verdesték a rekettyés bokrok tövét. Egy erősebb hullám hirtelen fiatal, szép női testet vetett föl.

Az éjszakázót megdermesztette a meglepetés. A hullámok közé akart ugrani, de mintha vaspancél szorította volna le, kiáltani szeretett volna, de mellébe fagyott a hang.

Egyszerre csak futó, suhanó alakokkal népesült meg a part. Sötét árnyak törtek a víz felé s egyikük, egy imbolygó, fáradt árny megállt a part felett. Rokkant, hajlott vén ember volt. A karjait kitarva, bámult a vízre és sóhajtott.

Fagyos, hideg szél csapott végig a Maros völgyén. Lupuj mester reszketve húzta újra fejét a condrajába és lehuntya a szemét.

Mire felnyitotta, üres volt a part s a hajnali szürkület fakó világossággal öntötte el a vidéket. Messze a jegenyék mögül halvány fénypontok csillogtak s a rekettyés bokrok között egy-két madár csipegni kezdett.

Lupuj mester kétkedve nézett maga köré és úgy rémlett, hogy álmodott. Nehezen lélegzett föl s míg gyanakodva bámult a homályból kibontakozó kastély irányába, hársányan kiáltotta át a tutajokra:

— Hajhó! Ébredjétek! Indulunk!

Pakóts József

Tisza közti csatorna nagy művének megépítésével, — véglegesen megoldani pedig csak az alföldi gazdasági gyárilap megteremtésével lehet.

Az iparpártolás mint kereskedelmi kérdés. A magyar iparpártolás kérdése kétféleképpen oldható meg: vagy a társadalom kényszeríti a kereskedőket magyar iparcikkre beszerzésre, vagy a kereskedők beszélik rá a közönséget a magyar ipartermékek vásárlására.

Tegyük kezünket a szívünkre és valljuk be, hogy az első megoldás a mai — felekezeti és osztálygyűlölet által széttagolt — társadalom mellett el sem képzelhető. Ez a társadalom nem szül vezetőket, akikből a lelkesedés heve eradna szét a szivekbe. Ebben az érzékiség, a szenvedély által aláesott egészségű, az önzés sulya alatt megroppant társadalomban nincs meg az az erkölcsi erő, hogy önmagából vessen fel és tartson fenn egy erős mozgalmat. Nincs meg az a hatalmas címe, mely rákényszeríti a maga akaratát az ezreke és nincs meg az a fogékony tömeg, mely lelkesedésével tápot tudna önteni a vezető szívébe.

Egyszóval, a saját halójában vergődő, önmaga ellen szelmalomharcot vívó társadalom nem alkalmas arra, hogy az iparpártolás kérdésében kezdőként fellépjen.

Marad a másik tényező: a kereskedelem. De hogy lehet józan észszel megkövetelni a kereskedőtől, hogy egy akadémikus elv kedviért, melyet senki nyomtatékosan érvényre nem emel, felforgassa egész üzletvitelét? Hogy kipróbált minőségű, évtizedeken át megszokott iparcikket dobjon félre a piacon most megjelent, még ki sem próbált iparcikkékért?

Ki kívánhatja tőle, hogy keresves napimunkája mellett még reformálni is próbálja a közönség ízlését? Hogy megszakítsa évtizedes összeköttetéseit, léket usson hitelviszonyain és kitegye magat a hitelező külföldi bosszújának? Ki kívánhatja azt a magy. kereskedőtől, mikor az a baj, hogy ezt tőle senki sem kívánja?

A magyar ipar pedig egymagában áll és néz az élet völgyébe. Hallja a jóvoltáról kiejtett frázisokat, látja a virulásáért összekoccanó poharakat és keserűen mosolyog. Ismeri az iparpártolás apostolait, akik egymásra mosolyogva járnak-kelnek, tudja, hogy mikor a közélet levegője csak úgy porzik a sok jóakatatótól, két táborral kell mérkőznie: az ellenségek és közönyösök táborával. Tudja, hogy a gazdasági élet iparpártolási rózsaberkei mögött voltaképpen kíméletlen élet-halál harc folyik, amelyben a magyar ipar nem támaszkodhatik, csak gyártmánya jószágára; melyben ott süitének el mellette a tisztességes háborúban megvetett robbanó lövegek, hallatlan arbeszállítások, ragalmak stb. alakjában, miket a külföldi ellenfél rázúdít a mi iparunkra.

Pedig a magyar iparnak ebben a harcban mégis győzedelmeskedni kell; mert e győzelem a magyar nemzet fennállásához szükséges. Mert a harcban a nemzet gúniusza, de az igazság is a magyar ipar részén áll.

Kérdés most már, hogy a hadjáratot hogy kell megindítani, hogyan kell vezetni. Ha a szükséges két tényező egyike sincs meg, melyik mégis a hozzáférhetőbb, melyikre fordított munka kecsgetet gyorsabb sikerrel.

Véleményünk szerint a magyar iparpártolást a magyar kereskedelmen kell kez-

deni. A magyar kereskedelmet meg kell közelíteni minden aron, azzal a leleményességgel, melyet a helyzet diktál.

A társadalom vezetők után indul, a kereskedelem meghajol az üzleti érvek előtt. A társadalom millió fejű szörnyeteg, a kereskedelem egy sokkal kevesebb főből álló közösség, mely egyenként kereshető fel és győzhető meg. Azonkívül a kereskedő, noha a gazdasági önzést írta a zaslajára, a benyomások embere mégis és néhány elért siker után megnyitja szívét egy hazafias ügynek, melynek hasznát is látja.

Életbevágó fontos kérdés a magyar iparra, hogy helyes, hathatós formában megtudja közelíteni a magyar kereskedelmet. E végből szükséges, hogy megtalálja a kellő közegeket, akik a közvetítő szerepét vigyék. Ezeknek nem szabad úgynevezett általános közvetítőnek lenni, kik ma itt, holnap ott keresik kenyereket s egyik tarsolyukban magyar, másikban külföldi iparcikkot visznek.

A magyar iparnak specialis közvetítő szervezetre van szüksége, mely a magyar ipart írja a zaslajára; mely elég erkölcsi tekintéllyel bír arra, hogy a magyar kereskedők észre, szívére és hazafiaságára appelláljon.

Ennek a szervezetnek egy apostol fíradhatatlan buzgalomával és kereskedői leleményességgel kell dolgoznia a magyar ipar érdekében. Egyénenkint kell felkeresni a kereskedőket, meggyőzni a magyar gyártmány jóságáról és annak szükségességéről, hogy a magyar kereskedőnek költsége, egyenlő feltételek mellett a magyar iparnak adni előny.

Alljon végre a magyar ipar szolgálataiba a kereskedői leleményesség, akkor elfoglalhatja a magyar anyaföldet, mely a természet jogainál fogva őt illeti meg.

Munkások baleset-biztosítása.

Lang Lajos kereskedelemügyi miniszter már régebben jelezte a képviselőházban, hogy a munkások baleset ellen való biztosításának kérdését törvényben kívánja szabályozni. A megfelelő törvényjavaslat elkészítésével meg is bízta Szterényi József miniszteri tanácsos, aki a megbízatásnak úgy felelt meg, amint azt tőle méltán reuerülték. Hatalmas munkát végzett és a kereskedelemügyi kormány már szét is küldte a javaslatot, melynek munkálatai negyvennyolc nyomattal íven, két tizenkötet tesznek ki. Nyilvánosságra pedig azért hozza a miniszter a tervezetet, hogy a bíralat a legszélesebb alapon foglalkozhassék nyilvánosan is, minden részletével.

Az első kötet hazai és külföldi anyaggyűjtemény. Ebben egybe van gyűjtve a társas biztosításra vonatkozó egész hazai anyag, kezdve az 1882-ben megindult betegsegélyzési munkalaton, a mai napig.

Ebből az anyagból tudjuk meg, hogy hazánkban a munkások baleset ellen való biztosítására irányuló mozgalmat tulajdonképpen egy 1885-ben a steyriak-aninai nagy bányászercenséltenség után tartott néppülvés indította meg és Irányi Dániel indítványára még ugyanazon év április 29-én utasította a képviselőház az akkori kormányt, hogy a munkások baleset elleni biztosítására a törvényjavaslatot terjesztesse elő.

A munka e részében ismertette találjuk az egész hivatalos anyagot, az 1888-ban és később, 1889-ben a minisztériumban készült törvényjavaslatokat és az ánkettek, melyek a javaslatokkal foglalkoztak. Ismerteti az első kötet röviden az azóta megalkotott néhány szociális törvényt, majd foglalkozik a Kuria legújabb joggyakorlataival, miket a baleset-kártalanítás tekintetében a munka-

adókkal szemben meghonosított, ami a baleset ellen való biztosítás törvényhozási rendezésének újabb lökést adott és végül adja a legújabb baleset- és biztosítási statisztikát.

Ugyane kötet második, sokkal nagyobb része a munkások baleset biztosítás külföldi törvényhozását ismerteti. Tizenhat külföldi állami törvényei vannak rendszeresen feldolgozva, a legutolsó, 1901-ben alkotott luxemburgi törvényig. És így ez az első kötet voltaképpen egészen önálló mű lehetne: a baleset biztosítás hazai és külföldi forrása.

A második, 28 ívre terjedő kötet tartalmazza magát a törvényjavaslatot és annak megokolását.

A törvényjavaslat rövid, 112 szakaszból áll, de 23 íves az indokolás. Míg az első kötetben a külföldi törvények vannak ismertetve, addig az indokolás az azok alapján létesült intézmények működését mutatja be. És itt megtudjuk például, hogy Németországban ma már 19 millió munkás élvezi a szociális biztosítás jótéteményét és hogy 1886 óta ezen a címen 3130 márkát millió fizetnek ki kártalanításokra.

Magá a törvényjavaslat a kötelező baleset biztosítás alapján áll. A biztosítási kényszer alá vonja mindamagyarak és iparteleket 2400 koronát meg nem haladó évi javadalmu alkalmazottjait, amelyekben elemi erő és 5 munkás, vagy elemi erő nélkül 20 munkás van alkalmazásban; tovább felsorolja külön az egyes, veszélyesebb üzemeket, végül bevonja a kötelezettség alá az összes vasúttakat, postát, távírókat és telefont, valamint az összes állami üzemeket.

E mellett azonban módot nyújt egyrészt a kötelezettség alá nem vont üzemeknek is — különös tekintettel a kisiparra — másrészt a 2400 korona javadalmat meghaladó alkalmazottak biztosítására is, sőt olyan rendelkezést is tartalmaz, melylyel bevonható a biztosítás körébe fakultatív alapon — az aggkor és rokkant, — illetőleg nyugdíjbiztosítás. Az indokolás egyenesen rámutat, hogy ezen az alapon megoldható a kereskedelmi alkalmazottak régen vajudó nyugdíjbiztosítása is.

A biztosítást a javaslat autonóm alapon tervezi, az ország összes biztosításköteles üzemének egy pénztárba való egyesítése által, egy országos szövetkezet, az országos baleset ellen biztosító pénztár formájában, melyet az összes munkaadók alkotnának.

A szervezet a lehető legnagyobb autonómiát biztosítja az érdekelteknek. A kik a pénztárt fenntartják, a biztosítás költségeit fizetik, azok intézik annak összes ügyeit, fenntartva természetesen az állam felügyelői jogát.

A pénztár középpontja Budapest, de vannak megfelelő hatáskörrel felruházott vidéki szervek is; maga az igazgatás pedig a lehető legegyszerűbben és legolcsóbban van szervezve, minden bürokratikus formák nélkül.

A biztosítás költségeit, az igazgatási költségek kivételével, melyet a javaslat szerint az állam fedezze, csak a munkaadók fizetik, a munkásokra az egész baleset-biztosításból semmiféle anyagi teher nem harul. Külön ismerteti a javaslat a különböző fedezeti rendszereket és a tervező részletesen megokolja, miért nem választotta sem a nagyon drága osztrák, sem teljesen a német rendszert, hanem választotta a tiszta felosztó-kivonó rendszert, mely az egyik évben tényleg felmerült költségeket a következő éven elején az üzemekre, előre megállapított veszélyességük arányában kirója. Ez a lehető legolcsóbb biztosítási mód és e mellett feltétlenül biztos, míg az osztrák drága és ezenkívül ez idő szerint 31 millió korona hiánnyal küzd.

Pontos számítások, hazai anyag teljes hiányában, a tervezet a biztosítási költségek tekintetében nem nyújt ugyan, de nagyjában mégis nyújt tájékoztatást, amennyiben kimutatja, hogy a drágább német biztosításban az első évben fejenként mindössze 49 fillér, az első évben fejenként mindössze 49 fillér, az első évben fejenként mindössze 49 fillér költség

esett, sőt iparágaként is kimutatja, hogy az átlagos költség ez idő szerint a bérnek 3—8 százalékát teszi.

Habár a munkások semmi néven nevezendő lehet nem viselni is, a tervezet mégis kellő befolyást biztosít nekik az egész intézményre, sőt a munkaadókkal való teljes paritást. Ugyanis a kártalanítási vitás ügyek elintézésére választott bíróságok szervezésének és végös fokban a létesítendő állami munkás-biztosító hivatal döntene azok felett. Ezekben a munkások a munkaadókkal egyenlő számban vannak képviselve, egy független bíró elnökléte alatt 2—2 munkaadó és munkás itél, vagyis a munkások kellő befolyásról gondoskodva van; mindössze a pénztár közvetlen igazgatásába nem vonja be őket a tervezet, még pedig azért, mert szövetkezeti alapon lévén szervezve, csak a szövetkezeti tagjai foglalhatnak abban helyet.

Lényeges rendelkezése a javaslatnak, hogy a kártalanítást járadékok alakjában nyújtja, még pedig teljes munkaéptelenség esetén a sérült munkáskeresményének 60 százalékát, részlegesnél, ennek megfelelő hanyadt. Halalos baleset után az özvegynek az elhalt évi keresetének 20, minden gyermeknek 15, ha teljesen arva 30 százalékát; szülőknak, nagyszülőknek együttesen és teljesen arva unokáknak 20—30 százalékát, úgy azonban, hogy az összes ilyen járadék együttvéve nem haladhatja meg az elhunyt évi keresményének 60 százalékát.

Igen lényeges elvi rendelkezése a javaslatnak, hogy az egész baleset biztosító intézményt a közigazgatási hatóságoktól teljesen függetleníti; és összes ügyeinek vezetésére, az utolsó fokban való bíráskodást is beleértve, melyben munkaadók és munkások ismét a paritás elvnek megfelelően vannak képviselve, külön állami munkásbiztosító hivatal szervezését javasolja, melyhez a betegsegélyzési ügy is fogna tartozni és amely egyáltalában az egész szociális biztosítási ügy középpontja lenne a jövőben. Ez a törvényjavaslat lényege.

Lang Lajos kereskedelemügyi miniszter egyébként a munkalot, véleményezés végett, az összes érdekelteket testületként megkérüdi és az írásos ankét eredményéhez képest, a javaslatot sürögösen óhajta megvalósítani

Ujdonságok

szentes, 1903. 10. május.

— Közigazgatási bizottság. Csongrád-vármegye közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt tartotta e havi rendes ülését. Csatsó Zsigmond dr. főispán elnöklése mellett a vármegyeház kistermében. Miután a főispán az ülést megnyitotta, Cicatricis Lajos dr. alispán terjesztette elő a közigazgatási előadmányokat, melyek közül kiemelendőknek véljük a következőket: — Erdőgh Aurél volt urad. tiszt örökösei a belügyminiszterhez fordultak panaszszal a vármegyei árvászek ellen. A miniszter ezt a panaszt leküldte és a közigazgatási bizottság most Cicatricis alispán elnökléte alatt Petrovics Soma és Szeder Janos bizottsági tagokat küldte ki vizsgálattartásra. — Alispáni előterjesztésre ezután, hivatalon kívül történt dolgok miatt vizsgálatot rendeltek el Nagy Sándor városi árvászeki ülnök ellen. Bejelentette az alispán több műtőépítés dolgában a megtartott zárt ajánlati versenytargyalás eredményét, amihez képest felhatalmazást kapott, hogy a vállalatokra nézve a legolcsóbb ajánlattevőkkel a szerződést megkösse. Bemutatta azután az alispán a szeged csongrádi törvényhatósági út csongrád-csanyi szakaszának műtőépítési terveit és felhatalmazást kért és kapott arra, hogy a nagy munkahiányra való tekintettel az útszakasz földmunkájának kivételére nézve a megyebeli földmunkásokkal

tárgyaljon és velük e munkát soron kívül is elvégeztessék. Végül Albertényi Antal színműveiről kirendeltségi főnök ismertette az 1901—1902. évi vármegyei közúti zároszámadást, melyet észrevétel nélkül jóváhagyva, az alispánnak további intézkedés végett kiadtak.

— A képviselőválasztók névjegyzéke. A törvény értelmében, a képviselőválasztóknak a központi választmány által összeállított s a jövő évre tartozó ideiglenes névjegyzéke f. hó 5-től, bezárólag 25-ig közzéadása van kitéve a városi főjegyzői hivatalban s a névjegyzék ellen felszólalások f. hó. 15 ig, a felszólalásokra vonatkozó ellen-észrevételek f. hó 25-ig nyújtandók be irásosan a polgármesterhez. Figyelmezteljük adófizető polgártársainkat, hogy saját érdekében tekintésük be a névjegyzéket és felszólalásait vagy észrevételeiket idején nyújtsák be, nehogy mulasztások folytán elcsessenek a törvényben biztosított alkotmányos jogukról.

— A szentesi Tisza-híd befejezése előtt. Nagyon előrehaladtak már Szentese és Csongrád között a hidépítés munkálataival. Teljesen készen állanak a hidpillérek és két parton az ártéri rész vasszerkezete is. Most a Tisza meder fölött levő középző rész vasszerkezetének szögelésén dolgoznak nagy erővel úgy hogy e munkát augusztusban befejezni reménylik. Október elsejére bizonyosan átadható lesz az új híd a közúti forgalomnak és a vasúti összeköttetés se fog magára sokáig várni. A híd 2 millió 400000 koronába kerül.

— Házasság. Fényes nászünnepe volt a múlt héten Sándorfalván ahol Ivánkovits Imre uradalmi tiszt kedves leánya: Ivánkovits Vilma lépett házasságra Götz Károly egyetemi tanárral. Nász nagyok: Novák József orsz. képviselő és Ivánkovits Sándor Szeged város főügyésze voltak, míg a polgári házasságkötés után az egyházi áldást Ivánkovits János rozsnói püspök, a menyasszony nagybátyja adta az ifjú párnak.

— Akadémiai jutalom egy földinknek. A magyar tudományos akadémiának a múlt hét volt az úgynevezett nagyhete, amikor az évi jutalomdíjak kiosztása dolgan határoztak az akadémikusok. Az akadémia ez a nagyhete ezúttal minket szentesieket is érdekel, mert a Wahrmann-féle díjat az akadémia Pollák Antal földink és Virág József mérnök közt határozta megosztani a gyors betűtelegrafálás találmányáért. Virág mérnökre nézve, aki azóta meghalt, ez az akadémiai elismerés megkésett, bár övegyének banatát enyhíteni fogja ez az utólagos elismerés is. Pollák Antal földink azonban az akadémia elismerésében új erkölcsi erőforrást is nyer a további munkásságra. Pollák Antal különben ez idő szerint Poroszországban tartózkodik már huzamos idő óta, ahol zseniális találmányát az állam bevezeti, úgy, hogy most az ő felügyelete és utasítása szerint dolgoznak Berlin és Frankfurt közt az új rendszerű táviró berendezésén és ugyanő fogja annak kezelésére is a tiszteket kioktatni.

— A berkiek iskolakérvénye. A berki szőlőből, berekhatárolás és bereklaposról küldöttségben jártak tegnap a szülék előbb a városi hatóságnál, azután az alispánnál, sürgetni hogy a város a berki részen mielőbb külterületi népiszolgálatot állítson. A szülék felhozták, hogy azon a részen 56 tanköteles

gyermek nem részesülhet kellően az iskoláztatás jótéteményében, mert nagyon távol esnek a legközebbi kiséri belterületi iskolától is. A kérelem mindenesetre jogosult és a város bizony maholnap alig térhet ki az elől, hogy a külterületen újabb három vagy négy iskolát ne létesítsen.

— Művészeti. A szentesi jótékony négyzet által pünkösöd másodnapjára tervezett nagy művészetiére a művészi erők közreműködése ma már biztosítva van. Az egyetlen vigalmi bizottsága a próbákat a helyi közreműködőkkel ma délután kezdi meg a vármegyeház nagytermében és a teljes műsort is valószínűleg e hét végén közrebocsátja. A művészetiyele való részvételre igazán művészi erőket sikerült a vigalmi bizottságnak megnyernie, úgy, hogy ma már bizást állíthatjuk, miszerint a közönségünknek a pünkösdi estély alkalmakor nem mindennapi művelzetben lesz része.

— Rászedett gazda. Szabó István 2400 korona kölcsönt akart a földesekjére felvenni. Akkoriban hirdette magát valami Kalmár István a helyi lapokban, hogy ő most Szentesen tartózkodik és földbirtokra olcsó kamatu kölcsönöket szerez. Szabó István tehát, — a helyett, hogy takarékpénztárba ment volna — bizalommal kereste fel a nevezett úgnököt, aki először is azt tanácsolta neki, hogy 2800 koronát kérjen, mert annyit is kap a földjére, aztán különböző címeken 101 korona 44 fillért vett el tőle és végre úgy elúnt, hogy a magyar azóta sem látta. Hát ezt Szabó István csalásnak minősíti a kapitánysághoz benyújtott panaszában és e címen kéri Kalmár István ellen a megtorló eljárást megindítását.

— Kinevezés. A közoktatásügyi miniszter Kaszta Mária okleveles tanitónőt a csongrádi állami népiszolgálat ideiglenes tanitónőnek nevezte ki.

— Hegyi páter levele. Az Amerikába szökött csongrádi hecc-pap: Hegyi páter levelet írt a szegedi ügyvédhez és felvilágosítást kért a törvényesek előtt folyamatban levő bűntudóira nézve. A derék (?) páter azt írja, hogy neki fogalma sincs arról, miben álljanak voltaképpen az állítólagos bűncsekményei; írja továbbá, hogy fűtül az összes magyar bíróságokra. Egyébként jól érzi magát Amerikában és sült bolond volna, ha újból hazatérne. Arra különben, hogy ügyvédjének a fardozását is megfizesse; legtávolabbról sem gondol a fairporti lelkes úr.

— A vármegye gyásza. A vármegyeház cinntetőjéről két nap óta gyászlobogót lenget a tavaszi szél, hirdetve, hogy gyásza van a vármegyének. Egy régi szorgalmas és kötelességtudó köztisztviselője: Borisslovsky Leó tiszteletli számvevő és a számvevői kirendeltség tagjának halálát hirdeti ez a lobogó, akit élete 74-ik évében ért el, f. hó 8-án halál. Borisslovsky Leó az 1848-ik szabadságharc után került Szentesre és itt előbb a város, majd a vármegye szolgálatában hivatalnokoskodott, mindig kitünve ügybuzgalmával és kötelességtudásával. A f. év elején államszolgálatba lépett át és februárban hosszabb szabadságot kért, ami orvosi vizsgálat folytán nyugdíjazásának előkészítésére vezetett. Most végleges nyugalomba hívta el a halál. Tisztviselőtársai koszorút helyeztek ravatalára. Temetése ma délután 3 órakor lesz.

— Csúros Veres Zsófi, a csongrádi gyilkos asszony bűntudóiban ismét nevezetes fordulat állott be. A nevezett, tudvalevőleg öt évi börtönrre ítélte az esküdszék, Azután újra-felvétel volt a bűntudóban, a törvényesek előtt, mely ügyessé indítványára felmentette az elmében a jósnaak talált asszonyt, akit egy elmebetegítő intézetben helyeztek el. E felmentő ítélet ellen a sértett fél fölébeztett és a királyi tábla most, — helyet adva a fölébeztésnek, a Csúros

Veres Zsófi ügyét újabb esküdttörbőség elé utalta.

— Műkedvelő gyermekelőadás. A szentesi izr. elemi népiszkola növendékei, tanítóik vezetésével, f. hó 21-én, áldozó csütörtökön műkedvelő előadást tartanak a városi színházteremben, az orsz. izraelita tanítói arva-alap javára. A gyermekek két kis egy telvonasos gyermekszínművet adnak majd elő, melynek szerepeit már betanulták úgy, hogy f. hó 8. óta már a színpadi próbák folynak. Az élvezetesnek ígérkező ezen gyermekelőadásra mar most felhívjuk a közönség szives figyelmét.

— Drága szerelem. Nagyon szerelem-sóvár férfit Korom József budapesti lakos. A f. hó 1-én Szentesen járt és mert szomjuhozta a szerelemet. elment Vincze Mihályné korcsmajába, ahol éjjel 3 óráig mulatott és az éj többi részét ugyanott egy leány társaságában töltötte. Másnap éjjel szintén szerelemre vágyva, ismét csak az előző éjszakai fézket kereste fel, majd reggel rátámadt a szive hölgyére, hogy az előző éjszakan 500 koronát lopott el tőle, a mit a leány tagadott. Korom az esetet feljelentette a kapitányságon, ahol úgy a leányt, mint Vinczénét és ennek férjét kihallgattak, és miután mind a harman tagadták a lopást, az ügyet áttették a bírósághoz.

— Mulasztó tankötelesek. A kisteleki állami iskolák tanítótestülete jegyzőkönyvileg arra kérte fel a tanfelügyelőt, utasítsa a községi előjáróságot, hogy a tankötelesek iskolába járásra jobban ügyeljen fel, mert egy-egy osztályban ma alig van több, mint 15-20 tanuló, a többi gyereket elszegődötték a szegedi tanyákra kanásznak, minek. A testület azt kéri, hogy a tanfelügyelő esetleg Szeged város tanácsát is hívja fel minden olyan gazda megbírságolására, aki 12 éven alul levő gyermekek szolgálatába fogad.

— Különvonat a Dunai-népegyre. A f. hó 13-iki fővárosi Dunai-népegyre a magyar kir. államvasutak igazgatósága Szegedről Budapestre és vissza külön vonatot indít, melyhez Szentesről f. hó 13-án a reggel 8 óra 24 perckor Vasárhelyre indul vonattal van ez a közlés. A különvonat ugyanis Szegedről 13-án délután 12 óra 10 perckor indul és délután 5 óra 5 perckor érkezik Budapestre a nyugati pályaudvarba Budapestről vissza a vonat 14-én éjjel 12 óra 30 perckor indul és Szegedre reggel 6 órakor érkezik.

— Éjfél kaland. Dorosmáról írja tudósítónk: Kellemetlen kalandja volt az éjjel Molnár Ferencz itteni lakosnak. Amint a sötét éjszakában a vasútról hazafelé ballagott, előtte termett Tóth Gyuiyas Sándor dorosmai földműves és e szavakkal esett neki:

— Ugye kend vót az, aki a multkor az apámat szidta?

— Szidta a kis krisztus, de nem én, — adta meg a választ a megtámadott gazda.

— Nohát sose tagadja cimborá, mer maga vót, — erkösdött emez és a kezében szorongatott bícskával nehányszor oldalba-szúrta a mit sem sejtő atyáft. Molnár véresen állított be a csendőrséghez, amely megindította a vizsgálatot.

— A gőzgépezők és kazánfűtők képesítő vizsgái Szegeden május hó 24-én délelőtt 9 órakor fogadnak megtartatni a városi új vizmütelepnel. A kellocen felszerelt vizsgálati kérvények 6 — 10 nappal előbb küldendők be a kir. kerületi iparfelügyelőséghez Szegedre, Szilágyi utca 1. szám.

— Lopás az uradalomban. Károlyi Imre gróf mágoosi uradalomban két szegvár földműves lopást követett el, amiért azán f. hó 7-én a szegedi büntetőbíróóság elé kerültek. Drabant Ferenc és Forrai Janos voltak a vadlítottak, akik az uradalomban mint nyári béresek voltak alkalmazva. Munka idején több napig betegeskedtek, miert is az uradalmi tiszt levonta a napszámjárandoóságukból a megfelelő részt. A két béres azonban ebben nem nyugodott meg, hanem éjszakáján idején föléstették a görét és elemeltek négy zsák kukoricát. Aztán, hogy kamatot is ve

gyenek a követelésük után, egy kocsi rakomány szénát is elvittek az uradalomból. A törvényszék ezért 6-6 havi börtönrre ítélte a vádlottakat.

— **Uj bélyegek.** A pénzügyminiszter az 1898. évi június hó 1-én kibocsátott és jelenleg forgalomban levő összes bélyegjegyeket folyó évi október hó elsejéig felcserélni és a forgalomból kivonni szándékozik. Nehogy pedig a forgalomból elvonni szándékoló anyagból nagy mennyiség kerüljön megsemmisítés alá, a miniszter arra utasította az összes bélyegraktárakat, hogy a megrendelést csak azon bélyegnekre nézve tegyék meg, amelyeknél szükség mutatkozik és a megrendelések olyan mérvűek legyenek, hogy a bélyeganyag a tényleges forgalmat f. évi szeptember hó végéig fedezze.

— **Akik maguk bírásoknak** Kovács Ferenc és Gerát Antal sándorfalvi lakosok Lippai Györgynél voltak szolgálatban, aki 16 forintnyi bérüket — mikor elhagyták a szolgálatot — visszatartotta. A cselédek úgy kartalanították ezért magukat hogy Lippaitól 100 kíló zsírt loptak el. Az ellenük e miatt f. hó 7-én Szegeden megtartott bíróság elhatározta a bíróság Kovácsot 6 havi börtönrre, Gerátot egy havi fogságra ítélte el.

— **Megcsipített libatolvajok.** Berzevári Ferenc szegvári lakos panaszt tett a rendőrségnél, hogy a múlt hó végén — ismeretlen tettesek — 13 kis libát loptak el tőle és miután az a gyanúja, hogy libát Szentese hajtottak el, kérte a nyomozás megindítását. A nyomozást Fekete Nagy Mihály rendőrré biztár, aki feladatát lényegesen oldotta meg, mert már a f. hó 3-ik hétfőnap alkalmakor megfogta a tetteseket Vida József és neje Bottyán Viktor személyében, akik a libákat ide hozták eladni. A libatolvajok kihallgatása után a kapitányság az ügyet áttette a fenytől bírósághoz.

— **Hemoptia (Vérgyógyítás.)** E hathatós és fényes eredményeivel magában álló gyógy mód a legrövidebb idő alatt megnyerte a felső és legfelsőbb körök bizalmát és mint legbiztosabb és legjobb gyógy mód lett elismervé. A mir ezekre menő gyógyult mint lelkes apostol! terjeszti e kezeit, mely kellemes, egyszerű és a hivatás teljesítésében nem gátol; de eredményeiben tökéletesebb mint bármely fűrdő vagy intézeti kezelés. Dr. Kovács J. fővárosi orvos ezen gyógy mód megalkotója és egyedüli képviselője, most kezdti tavaszi kúrát, melyek — mint tizenöt évi tapasztalat mutatja — a képezhető leg szebb sikerrel járnak asthma, szív, tüdő vese gyomor és belbajoknál, idegbetegségeknél (neurasthénia) (histeria) és macacs bőrbajoknál. Őszintén ajánljuk e fetsorolt bajok egyikében szenvedő, de eddig fel nem gyógyult betegeknek, hogy vegyék első sorban a vérgyógyulást igénybe. Dr. Kovács J. kinek Budapestben Vaczi-kórút 18. sz. I. emelet alatt egy, e célnak szolgáló rendelőintézete van ott naponta betegek fogad és meghívásokra betegek látogat a fővárosban és a vidéken. Levélbeli megkeresésre szívesen felvilágosítással és tanácssal szolgál.

— **Baleset.** Kalpagos szabó Lajos III. tized 301. számú házánál egy ócska fal lebontásán dolgozott tegnap delután több társával együtt Orosz János, mikor a fal reádőlt és a balcombját eltörte. A sérült munkás az első segélyben ifj. Pollák Sándor dr. közorházi orvosi részesítette, aki aztán a sebesültet városi előfogaton be is szállította a közorházába. Bátor József, aki szintén a fal lebontásán dolgozott, figyelmeztette Oroszt a veszedelemre, aki ekkor el is ugrott, ami szerencséje volt részben, mert különben az épp abban a percben összeomló fal agyonlöpöttö volna. A megéjtett vizsgálat már meg is állapította hogy a balesetért senkit felelősség nem terheli.

— **Szőlőcsöszök gyanú alatt.** Herczeg Gáspár algyői szőlőtulajonos azzal gyanúsította Patay Sándor és Török József csöszöket, hogy dézsmálgatják a hegyközéig szőlőjét. A fejtés alapján a csendőrség nyomozást is tartott a csöszök lakásán és az alkalommal több akó bort találtak náluk. A kir. ügyészség lopással vádolta a csöszöket, akiknek ügyét a napokban tárgyalta Szegeden. A bizonyítási eljárás befejeztével, a bíróság vádlottakat — bizonyítékok hiányában — felmentette a vád alól.

— **Nyoma veszett.** Gyömöri Antalné Kaján Sika számú tanyáján cseléd volt a 8 éves kis Lindás Zsuzsanna. A kis lány f. hó 6-án eltávozott a tanyáról és azóta nem is tért sem oda, sem a szüleikhez vissza: nyoma veszett. Az eltűnt leány erős testalkatú kerekpirosarcú, gesztenye színű hajú, kissé fitosorrú gyermek. Aki tudna valamit a hollétééről, jelentse a IV. tized 443. szám. alatt lakó szüleinél, akiket jó volna a hatóságoknak is kérdőre vonni az iránt, hogy merték 8 éves, tehát még tanköteles gyermeküket az iskolától elvonni és szolgálatba adni.

— **Tyúkok veszedelme.** A tanyai tyúkok közt urótt ki — a gazdákra nézve az a veszedelem, hogy utóbbi időben sűrűn lábak kel. A múlt hetekben meglökték Tóth Benedek Mihály belsőcséri, Török József veresgyházi és Nagy Mihály mucsihatú gazdák tyúkállományát. A tettesek ismeretlenek. A rendőrség nyomoz, de eddig — eredménytelenül.

— **Jó tanács.** Mindazoknak kik pázsitot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerezék be Mauthner Ödön csász. és kir. udvari magkereskedéséből Budapestben a Sétatérre vagy a Margitszigetre főmagkeveréket. Ezeket már 29 évre szállítja Mauthner, Budapest és a Margitsziget oly bamlatra méltó és gyönyörű sétaterei részére.

— **Óvás a gazdálkodók érdekében.** Tekintettel a kuszóbbon levő jég- és tűzkar általános biztosítási idejnyre, arra figyelmeztetjük a közönséget, hogy ne biztosítsanak idegen házaló ügynököknél! mert van helyben megbízható ügynök, aki karesetnél felei érdekeit a legjobb lelkiismerettel képviseli, a károsultakat legjobban kielégíti és — a mi főtenyző — a díjakat legelőszóbban szabja meg. Jég-biztosításnál új előnyös feltételek. Ajánljuk, mint illyent Hoffmann Jakab urat, a Magyar Francia Biztosít. Intézet helybeli, előnyösen ismert képviselőjét. Üzlete: Haris-ház a református templommal szemben.

— **Olcsó jelzalog pénzkölcsön** kapható 4 százalék kamatra. 15—20—30—33—40 és 50 évi lefizetésre a birtok tényleges értéke feléig. Bővebb felvilágosítást nyújt Hoffmann Jakab divatarú kereskedő Szentesen Haris-ház.

— **A t. hölgyközönségnek.** Csak egyszerű próbaképen rendeljék meg a csodáhatású valódi angol szépitő szert, az ugorkatejet, és meg fognak róla győződni, hogy ezen csodaszert azonnal eltávolít szépit, majlított és mindenféle tisztatlanságot az arcról és a bőrt üdév, fiatalra varázsolja. A párisi és bécsi kiállításokon aranyéremmel kitüntette. Ara 2 korona hozzá való valódi angol ugorkaszappan 1 kor., powder 1 kor. 20 fil. és 2 kor. Valógi angol minőségben kapható Balassa Kornél gyógyszerárban Temesvár, a hóvá minden postai rendelés címzendő. Kapható minden gyógyszerárban.

— **Óriási azok száma,** kik anyagi boldogulásukat a magy. kir. szab. osztályorsjáték intézményének köszönhetik. Őszintén örövendünk, hogy közülük igen sokan BIHARI EDE felárusítónak, (Buda pest, IV., Városház-utca 14.) köszönhetik szerencséjüket. Erdekelní fogja az olvasót, hogy hol nyerték azokat a nyereményeket, melyeket a nevezett felárusító fizetett ki. Ime itt következnek: Az első sorsjátékban a 600.000 koronás jutalomdij egy nyolczadát Maros vásárhelyen, két nyolczadát Medgyesen, egy nyolczadát Ujpesten, négy nyolczadát Budapestben. A hatodik sorsjátékban nyert 600.000 koronás jutalomdij kénegyedét Cskimegyében, egy negyedét Bácsme gyében, egy negyedét Gömörme gyében. A 200.000 koronás főnyeremény egy nyolczadát Pozsonyban, két nyolczadát Veszprémme gyében, egy nyolczadát Kolozsvárott, egy nyolczadát Czin kotán, egy nyolczadát Also-Fejérmegyében és két nyolczadát Budapestben. A folyó év márczius 18-án nálam nyert 200.000 korona egy negyedét Brassóban, egy negyedét Torontálme gyében egy negyedét Somogyme gyében, egy negyedét

Zemplénme gyében nyerték. A többi főnyeremény szintén az ország különböző helyén jutott kifizetésre. Felhívjuk a t. olvasó figyelmét Bihar Ede szerencsés felárusító mai hirdetésére, kihez megrendelések — tekintettel a nagy keresletre — mielőbb intézendők. A húsz f. hó 22-én kezdődik. egy nyolczad sorsjegy 1.50 korona, egy negyed az 3 kor. egykettét az 6 kor. egyegyed az 12 korona.

— **A legszebb és legszerencsésebb házak egyiké** Budapestben a király-bazár a Ferenciek-térén, mely dúsan aranyozott homlokzattal valóságos látványosságot képez. A főkapu melletti díszes helyiségben van a Budapesti Takarékpénztár osztályosorsjegyeladási osztálya, ahol legutóbb, — amint a napilapokban is olvasható volt — rövid időközben három nagy főnyereményt fizettek ki a szerencsés sorsjegygyevőknek. Jelenleg a posta ismét özönével hozza a megrendeléseket ezen szerencsés bankházak, miután az új húzás már május 23-án történik. Ott a jegykiebrendelést is pontosan intézik el, költséget pedig nem számítanak. Egy negyed sorsjegy ára 3 korona, egy fél 6 korona, egy egész 12 korona. Ki onnan sorsjegyet hozott, még nem banta meg. (2—1)

— **Mi a hölgyek díszé?** Szép tisztá, üde arcbőr! Ez biztosan elérhető a Földes-féle Margit crème által. Nemcsak hazánkban, hanem a külföldön is elismerik, hogy a Földes Kelemen aradi gyógyszerész által készített Margit-Crème az összes szépségűszerek között elsőrangú helyet foglal el. Par nap alatt minden arcot üdit, fiatalít és szépit. Széplőt, kiutéseket, foltokat, ranczokat és egyéb bőrbajot eltávolít. Ara 1 korona. Kapható a készítőnél és minden gyógyszerárban. Utánzatoktól óvakodjunk. (1.)

Blúz-selymek 60 krajcártól 11 forint 35 krajcárig méterenként — legutolsó újdonság! — Portó és vámmentesen házhoz szállítva. Gazdag mintagyűjtemény forduló postával. Henneberg selyemgyára, Zürich. 6.

Irodalom.

A francia forradalom a legnagyobb esemény, ami az újabb korban megrázta a nyugot-eurpai emberiséget. A XVIII. század szelleme az anyagi és szellemi munka felszabadítására, az egyházi és világi önkény eltörlésére, az emberi nem boldogulására törekedett, az erkölcs, humanitás és haladás útjain. Igaz, hogy nem számolt a hagyományra és nem vette tekintetbe, hogy nemcsak az elnyomás és visszaélés fejlődött történeti alapon, hanem minden emberi intézmény és erkölcs. Nemes uton, filozófus írótól, filozófus kormánytól várta a haladást, nem a szervezeten és szilaj sokaságtól, a mely pedig később elemi erővel mégis beleavatkozott a mejuhdás programjába. Így jött létre a szellemi egység a politikai ügyek megítélésében, mely ép oly jellemző a XVIII. századra, mint a renaissance a Középkor végére nézve. Csak egy kivétel van, Jean Jacques Rousseau. Ő nem haladást kíván, hanem visszatérést a természeti állapotokhoz. Nem szabatságot akar, hanem egyenlőséget, nem kételkedést, hanem meggyőződést. Liberális volt minden ízében, de demokratikus nem volt. Ez Marczali Henriknek föszempontja a francia forradalom történetének megírásában, mire a Nagy Képes Világtörténetben vállalkozott. Egész nagy tudása, rengeteg tudományja, éles történelmi kritikája összeolvadnak ebben a munkájában.

A francia forradalomról szóló X. kötetből most megjelent füzet a mű 182. füzete.

Felolősszerkesztő: BÀNFA LVI LAJOS.
Társzerkesztő: MATEFFY LAZSLÓ.
Kiadótulajdonos a „Szentés Vidék” könyvnyomda

Építők és építetők figyelmébe.
Allandó mészraktár
Deutsch Mór sörraktárosnál vásárlásra

LEGJUTÁNYOSABB CSÉPLESI SZÉN

az elsőrendű tatai brikett és tatai darabos szén.

3-1

A porosz szénét is teljesen pótolja.

PONTOS ÉS GYORS KISZOLGÁLÁS!

Magyar Általános Köszénbánya Részvénytársulat

Budapest, V., Erzsébetter 19.

Földeladás.

Néhaj id. Sárdy János örökösének derekegyház oldali, dónáti és nagynyomási tanyaföldjeik, ugyszintén alsó és felsőréti ingatlanai kedvező fizetési feltételek mellett eladók.

A feltételek megtudhatók Mojszik Lajos ügyvédi irodájában, III. t. 182 sz. alatt.

3-2

Szabóműhely áthelyezés.

Van szerencsém a t. megrendelőimet értesíteni, hogy

szabó műhelyemet

május 1-én III. t. 375. sz. alatti Pethő Mária-féle házban levő üzlethelyiségbe (Dr. Mátffy Pál orvos szomszédságába) helyeztem át.

Tisztelettel:

Papp Ferencz

férfiszabó.

2-2

Értesítés.

Vas, fűszer és rövidarú üzleti állványok olcsón eladók.

Czím. a kiadóhivatalban.

**A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.**

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziáru, amely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölőalkalmaztatik törzstényei, csázzai és megbűltésnél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatossá kell lenni és csakis eredeti üvegeket dobozokban „Horgony” védjegyvel és a „Richter” czéggeljegyzéssel fogadjunk el. — 80 f. 1 k. 40 f. és 2 k. arban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,
nagy és kis dobozban szállítók.
Rudolstadt.

Egy vállalatba érdektársak ke-restetnek 10-15000 frt. befek-tetési üzletkével. Hol? meg-mondja a kiadóhivatal.

50 évi siker!

Eszéki
ARCZENŐCS
és eszéki
SALVATOR SZAPPAN

ellárolta a szep'öt, máj-joltot és a bőr összes tisztálatlanságát

Valódi csakis a

DIENES J. C. „SZALVATOR”
gyógytárából

ESZÉKEN FELSŐVÁROS.

1 tégey eszéki arckenőcs ára : 70 fill. és 1 kor.
1 drb. Szalvator-szappan " 1 korona
1 tégey kézi paszta " 20 fillér.
Lyoni rizspor kis doboz 1 kor. nagy doboz 2 kor.
Ezen cikkek mentek minden áralmas alkatrészek-től és megteleinek tökéletesen a 71.012 számú B. rendeletnek.

10-1

Főraktár BUDAPESTEN :

TÖRÖK JÓZSEF
gyógyszerész

VI. Király-utca 12. és Andrássy-út 29.

15. MR.

Sövényháza község Előljáráóságától.

1903.

Árverési hirdetmény.

Mely szerint alulirt községi előljáráóság által ezennel közhírre tétetik, hogy a Sövényháza község határában a folyó évi május hó 2-án bitangságban elfogott egy darab 1 éves világos pej mén csikó — ha igazolt tulajdonsa nem jelentkezik, úgy az 1894. évi XII. t. cz. 107. §-a alapján a f. évi május hó 27-én d. e. 8 órakor Sövényháza község közházánál nyilvános árverésen el fog adatni.

Sövényháza. 1903. Május 6.

Pity István
jegyző.

Szojka Kornél
bíró.

Clayton & Shuttleworth

üzletkötés
Áthal a 174
időnyosabb árak mellett ajánlannak:

Budapest
Váci-tér
63. sz.

Lincolni törzskormányú „Avilla” legnagyobb
Locomobill- és c. építőgépek.

2. és 3. sz. 1. és 2. sz. minden egyéb gazdasági gépek.

Locomobill és gőz cséplőgép-készletek
továbbá ártmány-csúszók, kocsik, székely-utók, borosk.

21/2 és 12 lóerős;
számkézelt;
hárszékű; k. dízelű roszk. keményvödrök, kaszáló- és arató-
gépek, székely-utók, borosk.

„Columbia-Drill”
legjobb sorrelőgép,
szekélyvödrök, répszék,
kalkorizma-mozgatók,
darálok, őrő-malok,
egyvetemű acél-étek.

Rendkívüli szerencse BIHARI EDE

fővárosában, ahol eddig több

HAT MILLIÓ

koronát nyertek.

Sok 20,000, 10,000, 5000, 2000 koronás főnyereményen kívül a következő főnyereményeket fizettem már ki:

600,000	kor. a 69,686	számra
600,000	kor. a 28,718	„
200,000	kor. a 18,445	„
80,000	kor. a 69,691	„
60,000	kor. a 23,772	„
30,000	kor. a 103,298	„
30,000	kor. a 14,199	„

továbbá f. évi március 28-án ismét

200,000 koronát a 28,632. számra

Az I. osztályú sorsjegyek ára:

egy nyolcad ($\frac{1}{8}$) — 75 frt vagy 1.50 k. || egy negyed ($\frac{1}{4}$) 1.50 frt vagy 3.— k.
 egy fél ($\frac{1}{2}$) 3.— „ „ 6. „ || egy egész ($\frac{1}{1}$) 6.— frt „ 12.— k.
 Eredeti sorsjegyeket utánvétellel vagy a betétösszeg előzetes beküldése ellenében küldök Minden rendeléshez a hivatalos tervet ingyen melléklék A hivatalos nyereményjegyzéket húzás után azonnal küldöm. Sziveskedjék megrendeléseit — minthogy a húzás már f. hó 22-én kezdődik — mielőbb, de mindenesetre

f. évi május hó 22-ig

alóírt szerencsés főelárusítóhoz juttatni.

BIHARI EDE

Budapest, Városház-utca 14.

Húzás már f. hó 22-én.

5-4

Férfiak ingyen kapnak

egy legújabb találmányú gyógyszer, mely az elvesztett erőt visszaadja. Mindazok, akik érte irnak, ingyen kapnak egy próbacsomagot, egy 100 oldal vastag könyvvel együtt, postaszállítmányként, jól becsomagolva. A legcsudálatosabb csudagyógyszer ez, mely már ezeket megmentett, akik jükkori kicsapongások folytán erejüket veszítették vagy ezenközben betegségeket szereztek. Ez okból elhatározta az intézet, mindenkinek — akiké — egy csomag gyógyszerrel magyarázó könyvecskével díjtalanul küldeni. E házi szerrel otthon gyógyítható a báj és minden, aki jükkori kicsapongások folytán, nem bajokban, szellem-egyeségben vagy chronikus betegségekben szenved otthon gyógyíthatja magát. Ez a gyógyszer közvetlenül ama szervekre hat, melyek erőhiányt szenvednek és csudás eredménnyel gyógyítja meg az övek óta állandóan betegeket is. Öregék és ifjak irhatnak, az alatt jelszett címen a „State Medical Institute“-nak, honnan a próbacsomagot címünkre azonnal megküldik. Az intézet első sorban azokat akarja megmenteni, akik gyógykezelésük végett otthonukat el nem hagyhatják. A próbacsomag is megmutatja, milyen könnyen lehet e borsalmas betegségekből otthon is kigyógyulni. Az intézet nem tesz kivételt. Mindezek i, bárhonnan magyarul is írhat a gyógyszerért, amire a legnagyobb dískréció mellett díjtalanul elküldik neki a próbacsomagot a magyarázó könyvvel együtt. Irjon tehát — akinek kell — mindenképp azonnal. A küldemény olyan szépen van csomagolva, hogy senki se tudja meg a tartalmát. A levelet így kell megcímezni: State Medical Institute 6901 Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika és minden levél portómentesen küldendő.

Globus-feszítő kivonat
a
legjobb femfeszítő szer

Dobozonként 10, 16 és 30 fillérjével mindenütt kapható
Minden kísérlet állandó használatra vezet.
Feltaláló és egyedüli gyáros:
Fritz Schulz jun. Részvénytársaság,
Eger és Lipcse. 4-1

Déli Jég- és Viszontbiztosító-Társaság

magyarországi osztálya.

Budapest, Váci-utca 20-ik sz. a.,

az „Adriai biztosító-társulat“ házában.

Báró Podmanický Frigyesintéző.

Teljesen befizetett alaptőke 3.000 00 kor
Tartalékok . . . . . 2,967,379 „

E társaság, mely a cs. és kir. szab. »Adriai biztosító-társulat« védnöksége alatt alakult, mindennemű terményeket biztosít jégkár ellen és a t. c. biztosító közönségnek a legelőnyösebben megallapított biztosítási feltételeket nyújtja.

A biztosítási díjak igen jutányosak s a felmerülő károk a leggyorsabban és legpontosabban térítetnek meg.

Biztosítási ajánlatokat elfogadnak és közelebbi felvilágosításokat készségesen adnak az »Adriai biztosító-társulat« magyarországi osztálya, valamint összes vezér-, fő- és kirendelt ügynökei. 3-ü

Főügynökség: Fränkl Albert

Kiadó lakás.

Dr. Tary József l. tizedbeli ifj. Kovács János építész-féle házában egy 4 szobás lakás, mellék-helyiségekkel együtt kiadó. Ertekezni lehet Szeder Jánossal. 10-6

Schicht-szappan

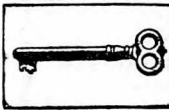
„szarvas“

vagy

„kulcs“

jegygyel
legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrészektől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

Sarkadi Nagy Mihály

kistökei haszonbérbes földjére lovakat nyári legeltetésre azonnal elvállal.

1080. sz. Algyő község Elöljáróságától.
1903.

Hirdetmény.

Közhirre tétetik, hogy Algyő község 1320 hold kiterjedésű vadászterülete Algyő község közházánál a jegyzői irodában 1903. évi június hó 4-én délelőtt 10 órakor nyilvános árverésen haszonbérbe fog adni.

Bérleti idő 6 év; kezdete 1903. évi augusztus 1-én, vége 1909. évi július hó 31-én.

Kikiáltási ár 160 korona.

Az árverési feltételek Algyő község közházánál a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Algyőn, 1903. május 7.

Kovács Gyula Hergesz Gáspár
jegyző. bíró,

LIPIK SZLAVÓNIABAN elsőrendű fürdőhely

Egyetlen jódtartalmú alkalicus hőforrás (64° C.) a kontinensen.

A lonjavölgyi vasút állomása (Dugosellon át). Azonkívül Pacrac-Lipik déli vasút állomása (zóna-tarifá)

Kitüntetve:

Budapest, Bécs, London, Róma, Brüsszel.

Fényesen berendezett gyógyterem, kávéház és étterem, nagyszabású park, fedett sétány, térizene, kitűnő gyógyszallodák, katonatiszti gyógyház, gyermek-szanatórium, pompásan berendezett fürdőépületek, villamos világítás.

Felülmulhatatlan hatású gyomor-, bél- és gégehurtnál, köszvénynél és csúszos bajoknál ischiásnál, csontbajoknál, mindennemű hurutos bántalmaknál valamint minden mirigy és vérbetegségnek.

A fürdőidény alatt nyolc kiváló orvos rendel

Lipiki hévviz szétkülömbése egyenesen a forrástól továbbá Edeskútyi l. cégűl Budapesten valamint ifj. Ungár S. cégűl Bécsben

Lipiki forrású közvetlen a fürdőigazgatóságnál rendelhető. Bővebb felvilágosítással szolgál

3-1 a fürdőigazgatóság.

Hirdetmény.

Értesítettük a t. közönség, hogy a vásártéren épült czirkusz faanyagjai hétfőtől kezdve a helyszínén kisebb-nagyobb mennyiségben olcsó áron eladtnak.

Szentes, 1903. május 9.

Székely József

Érsek Imre I. 698. számú háza olcsón kedvező feltételek mellett eladó.

Dr. Lengiel F.-féle Nyirfa-balzsam.

Már maga az a nedv, mely a nyirfa törzséből, ha abba fűrást eszközölünk, kifolyik emberemlékezett óta mint a legkitűnőbb szépitőszér ismeretes, ha azonban ezt a nedvet a fe ltaláló előírása szerint kémiai úton balzsammá készitjük, akkor lesz csak kitűnő hatása. — Ha az arcot vagy más bőrhelyet ezzel este bekenjük, a bőrről már másnap reggel majdnem észrevehetetlen pikkelyek válnak le, miáltal a bőr vakító fehér és finom lesz.

Ez a balzsam elsimítja az arcon képződő ráncokat és himlőhelyeket és annak fiatalos arcszint ad; a bőrnek fehérséget, finomságot és üdéséget kölcsönöz, a leg- rövidebb idő alatt eltávolítja a szeplőket, bőrfoltokat, anyajegyeket, az orr vörössé- gét, bőr-atkákat és mindentele bőrtisztat- lantságot. Egy korsó használati utasítással együtt | frt. 50 kr.

Dr. Lengiel-féle Benzoe-szappan

a legenyhébb és leghasznosabb szappan a bőr részére különlegesen preparálva darabonként 60 kr — Kapható minden nagyobb gyógyszerárban. Foraktár Budapesten: Török József gyógyszerárban, Király-utca 12. szám. 13—13

A „Szentes és Vidéke“

könyvnyomdája

1903. április 27-én

a Kossuth-téren levő Haris-házba

költözött,

közvetlen Bányai J. utóda üzlete mellé.

KIVÁLÓ ERŐSÍTŐSZER

Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co. Elberfeld.

SOMATOSE

habból készült és annak tápanyagát tartalmazó isellen. könnyen oldódó Albumose készítmény a leg- kiváló

erősítő-szer

gyenge és a táplálkozásban elmaradottaknak, ideg-, mell- és gyomorbetegeknek, beteggyasvoknak, angol kórban szenvedő gyermekeknek, utulóknak, nemkülönben

Vas-Somatose

alakjában a sápkárosoknak lesz ajánva az orvosok által. Vas-Somatose nem egyéb 2% esszencsészettel készült, a milyen alakban a vas az emberi testben van jelen, tartalmaz Somatose. Somatose rendkívül gazdag az ásvány- Raktáron van az összes gyógyszerárban és gyógyszerkereskedésekben.

Mosó- és vasaló-intézet áthelyezése.

Alólírott tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy **mosó és vasaló** intézetemet folyó évi ápr. hó 24-étől a Pollák-féle házból a **Czukur Emil** úr házába (a postával szemben) helyeztem át. — Intézetemet a n. é. közönség becses pártfogásába ajánlva, az eddigi pártolást megköszönve, kérem azt részemre továbbra is fenntartani.

Szentes, 1903. április hó.

10-0 Teljes tisztelettel:

Biró Istvánné.

Csipke függönyök tisztítását olcsón, gyorsan és kifogástalanul teljesítem.

Med. dr. Traub József
gyomorpara
Gastricin

orvosilag megvizsgálva és
kipróbálva.

Ezer meg ezer embert kényszerít gyomor-, bel- vagy más baj is szigorú diétára, ami életüket kinossá teszi. Dr. Traub József gyomorparának a **Gastricin**-nek használata folytán a diéta rövid idő alatt teljesen fölöslegessé válik. Beteg, akiknek bő étkezés által teljes erőben kell magukat megtartaniuk, ezt Gastricin-nel teljesen elérik. Gastricin a muló bajknál, amilyen a gyomorégés, böfögés, tel-fűvadás, gyomorfájás, hányás, görcs, hányinger és szorogás, vagy rossz emésztésből eredő főfájás, — azonnal hat és hosszabb használat után régi gyomor és bélbajokat, melyek eddig minden gyógyszerrel dacoltak, szintén meggyógyít. — **Gastricin** nem hashajtó szer, de tökéletesen szabályozza a székletét. Közelebbit a prospektusokból. — Orvos uraknak ingyen próbaküldemény.

Kapható a legtöbb gyógyszerházban.

Főraktár: **Salvator** gyógyszerház
Pozsonyban.

Nagyban a gyógyszerár kereskedőknél.

Nagy doboz 3 kor. — kis doboz 2 kor.
— bérmentve 20, ajánlottan 45 fillérrel drágább. 26-3

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA

Orvosrendőrileg megvizsgálva és jóváhagyva.

A üvegek adjusztálása kereskedelmi törvényszéki mintaoitalom alatt áll.

Ez a balzsam belsőleg és külsőleg hasznos Mert: 1. *Utólerhetlenül hatékony gyógyszer a tüdő és mell minden betegségében, csillapítja a katarust és megállítja a köpetet, enyhíti a fájdalmas köhögést és még idült ilyen bajokat is meggyógyít* 2. *Kittünő hatású torokgyulladásnál, rekedtségénél és minden torokbajnál stb.* 3. *Minden lázt alaposan megszüntet.* 4. *Meglepő gyorsan gyógyít gyomorgöröcsőt, kólikát és bélszaggatást.* 5. *Kellemesen hashajtó és vértisztító, megtisztítja a veséket, megszünteti a hipochondriát és búskomorságot és erősíti az étvágyat és az emésztést.* 6. *Kittünő hatású fogfájásnál, lukas fognál, szájpénésznél s minden fog és szájfájásnál és megszünteti a bőfögést s a gyomorból fakadó kellemetlen szájbűzt.* 7. *Külsőleg kittünő szer minden sebre, forróság okozta hólyagokra, füstulára, szemölcsre, égési sezekre, jagyos daganatokra, ruh, ótvár és kúttések ellen. Megszünteti főfájást, zúgást, szaggatást, csúzt, fülfájást stb. Mináig pontosan kell figyelni a fenti szöveg ópcavéjegyére!* Hamisítások ellen leg-
obbban véd a *gyárból eredeti papirkartonokban való közvetlen megrendelés, 12 kis vagy 6 nagy üveggel 4 korona bérmentve az osztrák magyar birodalom bármely postaiállomására Bosznia és Hercegovinába 4 k. 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Szétküldés csakis az összeg előleges beküldése vagy előleg küldése mellett.*

Miert szenved ön? holott minden, még oly régi sebére is biztos gyógyulást találhat és csaknem mindig elkerülhet minden fájdalmas és veszélyes operációt sőt amputációt is.

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi
Centifolia-kenőcsével

mely rendkívüli tisztítóerejű sebek gyógyításában a fájdalom csillapításában felülmulkatalan. Valódi centifolia kenőcs használható gyermekgyógyászatban rosszmellűségénél, tejelválasztásuk fennakadásánál, melkemenyedésnél, orbáncnál, minden régi sebre, nyílt láb és csontsebekre sósfolyás ellen, dagadt lábakra, sőt csontszűnál is, ütött, szúrt, lött, vágott vagy zúzott sebeknél minden idegen anyag kihűzésára, amilyen üveg vagy faszálka, homok, serét, tövis stb. minden daganatnál, kinővésnél, karbunkulusnál, képződményeknél, sőt ráknál; új szípolynál, körömdaganatnál, kihólyagzásnál, kisebzett lábakra, minden égési sebre, fagyra, a betegek felfekvésére, vér és nyakdaganatra, fülfolyásra s a gyermekek ótvárára stb. stb. Szétküldés csakis a pénz előleges beküldése mellett. Bérmentve, csomagolás és szállítólevéllel 2 tégely 3 kor. 50 fillér. *Eredeti bizonyítványok egész tömege.* O vakodjunk hatástalan hamisítványoktól és ügyeljük, hogy minden tégelyen: „Schutzengel Apotheke des Thierry (Adolf) in Pregrada“ van bévegetve

E gyógyhatásában fölülmulkatalan két szer soha nincs romlásnak kitéve, sőt minél régibbek, annál értékesebbek és hatásosabbak, fagy és hőség nem árt nekik, tehát mindenféle időszakban szállíthatók. Csak nem mindig segítenek és gyógyítanak, legalább is az orvos megérkezéseig. Természetes, hogy soha sem szabad hamisítványokat vagy más ilyes ajánlott érték és hatás nélküli, úgynevezett pótszereket igénybe venni, melyekért haszontalanul dobjuk ki a pénzt, hanem mindig csak e két jónak bizonyult, szolid, olcsó, megbízható, e mellett teljesen ártalmatlan, közismert szerhez kell folyamodni, miket minden eshetőségre, minden családnak készletben kellene tartani. Ahol valódi minőségben a valódiság minden ismertető jelével nem kaphatók legegyszerűbb közvetlen megrendelést címezni.

„Thierry (Adolf) gyógyszerész Schutzengel-Apotheke“ Pregradában — Rohitsch Sauerbrunn mellett

Központi raktár Budapestben: Török J. gyógyszerházban, Zigráiban Mittelbach S gyógyszerésznél és Bécsben Brady C. gyógyszerésznél. 20-20

URANOS-KEK

ruha-mosáshoz
a legjobb kékitő szer.
Törvényesen védve.
Mosóintézetekben, háztar-
tásokban a legkedvel-
tebb ruhakékitő.
Olcsó és felülmulkatalan.
kis üveg 24 fillér, tisztéri
mosáshoz elegendő 1 nagy
üveg 1-60 kor. fél üveg 1 k.
Kapható mindenütt! Után-
zatoktól óvakodjunk.

Kizárólagos gyártói:

HOCHSINGER TESTVÉREK vegyészeti gyára

PSERHOFER J. vértisztító labdaccai.

Évtizedek óta ezen labdacscok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, amelyben ezen háziszerből készlet nem volna található. Számtalan orvos által ezen labdacscok háziszeruul ajánlottak minden oly bajknál, melyek a *rossz emésztésből és székrekedésből* erednek, mint *epe zavarok, májhajók, köhika, vértulások, aranyér, beltétlenség* s hasonló betegségeknel. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitünő hatással vannak *vérszegénység* s az abból eredő bajknál is, így *sápkornál*, idegességből származó *fejfájásoknál* stb. Ezen vértisztító labdacscok oly könnyen hatnak, hogy a legese kélyebb fájdalmat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is bevehetők.

Ezen vértisztító labdacscok csakis a **Pserhofer J.-féle az „Arany birodalmi almához” címzett gyógyszerárban Bécsben I. Singerstrasse 15. sz.** a készíttetnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacscot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy esomag, melyben 6 doboz tartalmazatik 1 fnt 05 krba kerül. Az összeg előzetes beküldésénél bérmentes küldésel együtt 1 csomag 1 fnt 25 kr., 2 csomag 2 fnt 30 kr., 3 csomag 3 fnt 35 kr., 4 csomag 4 fnt 40 kr., 5 csomag 5 fnt 20 kr., 10 csomag 9 fnt 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedésük következtében ezen labdacscok a legkülönfélebb nevek és alakok alatt utánoztatnak: ennek következtében kértik csakis Pserhofer J.-féle vértisztító labdacscok követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyek használati utasítása a Pserhofer J. névaláírással fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással, vörös színben van ellátva.

A számtalan hálaíratból, melyet a labdacscok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzám intéztek, ezen helyen csakis néhányat említünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, ki ezen labdacscokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Tisztelt Pserhofer ur! Köln, 1883. ápril. hó 30-án.

Legyen oly szives és küldjön nekem ismét 5 tkerceset az ön felülmulhatatlan vértisztító labdacsaiból utánvéttellel. Fogadja ez úton is a legmelyebb köszönetemet labdacscai csodahatásáért. Maradok teljes tisztelettel

Pawlistik Ferenc Köln Lindenthal.

Tekintetes ur! Hrasche, Földnik mellett. 1887. szept. 12.

Isten akaratá volt, hogy az ön labdacscái kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom. Én gyermekágban meghültem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az ön csodálatraméltó labdacscái engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacscok engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, amint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak.

Knificz Teréz.

Mélyen tisztelt ur! Bécs-Ujhely 1887. nov. 9-én.

A legforróbb köszönetemet mondom ezennel önnek 60 éves nagy-nemében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vizkórságban, már életét is megunta, melyről egyébként le is mondtam,

midőn véletlenül egy dobozt kapott az ön kitünő vértisztító labdacscáiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult. Legfőbb tisztelettel

Weinzettel Josefa.

Eiehengraberamt Gföhl mellett 1893. márc. 27

Tekintetes ur!

Alulírott ísmételnem kér 4 csomagot az ön valóban hasznos és kitünő labdacscáiból. El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemel kifejezni ezen labdacscok értéke felett és azokat a hol csak alkalmam nyílik a szenvedőknek a legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszés szerinti használására önt ezennel felhatalmazom.

Teljes tisztelettel Hahn Ignác.

Götschdorf, Kolbach mellett. Szilézia, 1886. okt. 8.

T. ur! Felkérem, miszerint az ön vértisztító labdacscáiból egy csomagot dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az ön csodálatos labdacscáinak köszönhetem, hogy egy gyomorhajóból, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacscok nálam sohasem fognak kifogni s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel

Zwickl Anna.

Bernhardi alpesi-fű liqueur, Bernhard W. O.-tól Bregenzben. egész üveg 2 fnt 60 kr., fél üveg 1 fnt 40 kr., negyed üveg 70 kr.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és biztos hatású, legnyes és csúszos bajok, u. m.: gerinczagybántalom, tagszagatás, ischiás, migraine, ideges fogfájás, fofájás, fülzaggatás stb. ellen 1 fnt 20 kr.

Angol csodabalszam, Pserhofer J.-tól egy üveg 50 kr.

Fagybalszam, Pserhofer J.-tól. Évek óta a fagyos tagokra és minden időlt sebre. mint legbiztosabb szer elismerve. 1 köcsög 40 kr. Bérmentve 65 kr.

„Stoll“-féle Kolapraeparatumok, kitünő szer gyomor és bélbetegségeknel

Kola-elixir vagy bor 1 liter 3 fnt, fél liter 1 fnt 60 kr. negyed liter 85 kr.

Golyva-balszam, Pserhofer J.-tól kitünő szer golyva ellen. 1 üveg 40 kr., bérmentve 65 kr.

Élet-esszencia, (prágai csöppek). Pserhofer J.-tól. megrottott gyomor, rossz emésztés és mindennemű altesti bajok ellen kitünő háziszser. 1 üveg 22 kr. 12 üveg 2 fnt.

Útifüvedv, Pserhofer J.-tól, egy általánosan ismert kitünő háziszser hurut, rekedtség görös köhögés stb. ellen. 1 üvegecske 50 kr. 3 üveg bérmentve 1.50.

PSERHOFER J.

gyógyszerész, zum goldenen Reichsapfel, WIEN, I., Singerstrasse 15.

6—4

Tannochinin hajkenőcs, Pserhofer J.-tól. Évek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer közt orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegáns nagy szelencézével 2 fnt.

Általános tapasz Steubel tanártól. Utés és szurás által okozott sebeknél mérges daganatoknál, ujkkakaz, sebes, vagy gyulladt mell vagy más ily bajknál, mint kitünő szer lön kipróbálva. 1 tégeley 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Általános tisztító-só, Bullrich A. W.-tól. Kitünő házi-szer a rossz emésztés minden következményeinél u. m. fofájás, szédülés, gyomorgörös, gyomorhév, aranyér, dugulás, stb. ellen. 1 csomag ára 1 fnt.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az osztr. lapokban hirdetett összes bel- és külf. gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerzetetnek. Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzösszeg előre beküldetik;

Nagyobb megrendelések utánvéttel küldetnek.

Valódiaknak csak azok tekinthetők, melyek használati utasítása a Pserhofer J. névaláírással és minden egyes doboz fedelén ugyan azon aláírással vörös színben van ellátva.

Védve védjegy által. Védjegy utánzása szigoruan büntetettik.

A magyar királyi államvasútak gépgyárának vezérigynöksége.

BUDAPEST, V. KER. VÁCZI-KÖRÚT 32. SZ.

Ajánlja a magyar királyi államvasútak gépgyárában készült 4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű gőzcséplőkészleteit, 14, 16 és 20 lóerejű COMPOUND-LOCOMOBIJAIT és végre

„MILLENNIUM” legújabb szerkezetű fűkaszáló-, marokrakó- és kéveköto- aratógépeit, továbbá acélöntésű ekefővel ellátott ekéit és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

Kizárólagos képviselő: Márkus József, Orosháza.